

- 1 Τ' ἀδέλφια ὅταν περπατοῦν οἱ δρόμοι καμαρώνουν,
κι' ὅταν ἀποχωρίζονται κλαῖνε καὶ δὲ μερώνουν.
- 2 Σταθῆτε ὄρη καὶ βουνά, λαγκάδια καὶ ποτάμια,
αὔριο ἀποχωρίζονται τὰ δύο ἀδελφάκια.
- 3 Ὅπου δεῖς δυὸ κυπαρίσσια καὶ στὴ μέση μιὰ μηλιά,
κεῖ πέρα 'ναι θαμμένα δυὸ ἀδέλφια ἀγκαλιά.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΕΙΑΣ

302

Ἡ μάννα τοῦ ξενιτεμένου

(Τῆς κούνιας)

Μιὰ μάννα, μιὰ κακὴ μάννα τὸ γιό της καταριέται.

Διώχνεις με, μάννα μ' διώχνεις με, καὶ γὼ νὰ φύγω θέλω.

Νάλθῃ μάννα μ' τ' αἱ Γιωρ, οῦ, νὰ πᾶς στὴν ἐκκλησιά,

νὰ δῆς τὰ παλληκάρια,

5 νὰ δῆς τὸν τόπο μ' σκοτεινὸ καὶ τὸ στασίδι μ' ἄδειο.

Νὰ πᾶς μάννα μ' στὸ δίστρατὸ ἀκρογιαλιά νὰ βλέπης,

νὰ βλέπης ἄντροι νὰ ρωτᾷς, γυναῖκες νὰ ξετάζης,

νὰ βλέπης τὰ γκεμιτσόπουλα¹⁾ νὰ τὰ συγνωτώτης,

«Μὴν εἶδατε, μὴν ἄκσατε τὸν γιό μου, τὸν Γιωργάκη»²⁾

10 —Εψὲς βράδυ τὸν εἶδαμε στῆς Μπαρμπαριάς τὰ μέρη,

ποῦχε τὸν ἄμμο πάπλωμα, τὴ μαύρη γῆς μιντέρι³⁾

ἄσπρα πουλιά τὸν τρώγανε, μαύρα τὸν λογουρίζαν,

κ' ἓνα χρυσό, καλὸ πουλί, κάθεται καὶ τὸν κλαίγει.

—Δὲν τρῶς καὶ σὺ καλὸ πουλί, ἀντρειωμένες πλάτες,

15 νὰ κάνης πῆχυ τὸ φτερό, δυὸ πιθαμές τὸ νύχι,

νὰ γράψω στίς φτεροῦγές σου τρία καλὰ μαντᾶτα,

νὰ γράψω τρία γράμματα πικρὰ σὰν τὸ φαρμάκι,

τῶνα νὰ πάγῃ στὴ μάννα μου, τ' ἄλλο στὴν ἀδελφή μου,

1) Λ. Τ. Ναυτόπουλα.—2) Λ. Τ. Εἶδος ντιβανιοῦ, ὄχι κινητοῦ. Μιντέρι εἶχαν ὅλα τὰ σπίτια, ἔπιανε τὴν ἐμπρὸς στὰ παράθυρα πλευρά, ἢ καὶ δυὸ πλὴ ὅρες, καὶ στὰ πιὸ παλιὰ χρόνια καὶ τρεῖς πλευρές.

Ξενιτεμένου ἀδελφίου
Δημήτρη τοῦ γιὸς τοῦ
Ἡρακλείτου.

—Θρακικὴ τ. 111 1939-184

—185

τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ νὰ πάγῃ στὴν καλή μου,
20 νὰ τ' ἀναγνώνη ἡ μάννα μου, νὰ κλαίῃ ἡ ἀδελφή μου,
νὰ τ' ἀναγνώνη ἡ ἀδελφή μ', νὰ κλαίῃ ἡ καλή μου,
νὰ τ' ἀναγνώνη ἡ καλή μ', νὰ κλαίῃ ὁ κόσμος ὅλος.

Τῆς κούνιας

Διώχνεις με μάννα μ', διώχνεις με καὶ γὼ νὰ πάγω θέλω,
 μὲ τὰ πουλάκια θὰ διαβῶ καὶ μὲ τὰ χελιδόνια
 καὶ τὰ πουλάκια θ' ἄλθουνε καὶ στίς φωλιές θὰ πᾶνε
 καὶ γὼ μαννέ μ' δὲν θ' ἄλθω πιά, τῇ σκάλα σ' δὲν θ' ἀνέβω,
 5 Νὰ ἔλθῃ μάννα μ', τ' "Αἱ Γιωργιοῦ, πρώτη χρονιάρα μέρα.
 νὰ πᾶς μαννέ μ', στὴν ἐκκλησιά, νὰ πᾶς νὰ προσκυνήσης,
 πρῶτα νὰ κάμῃς τὸ σταυρό σ' κ' ὕστερα νὰ χαιρετίσης,
 νὰ δγῇς τὸν τόπο μ' ἄδειανὸ καὶ τὸ στασίδι μ' ἄδειο·
 τότες μαννέ μ', νὰ κλάψῃς, τότες μαννέ μ', νὰ θυμηθῇς
 10 τὰ λόγια ποὺ μ' ἔλεγες, τὰ λόγια ποὺ μὲ εἶπες.
 Μάζω μαννέ μ', τὰ ροῦχά μου καὶ κάνε τα ἓνα μπόγο
 καὶ πάρε τα καὶ πᾶνε τα στῆς ἐκκλησιάς τὴν πόρτα
 κι' ἂν μοιάζ' κανεῖς τὸ μπόϊ μου, βγάλτα μαννέ μ' καὶ δός τα
 κι' ἂν δὲν μὲ μοιάζ' τὸ μπόϊ μου πάρ' τα καὶ ἔλα πίσω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τὸ παράπονο τοῦ ξένου

ΑΘΗΝΩΝ

Δὲν σὲ θαρροῦσα θάλασσα νερό νὰ κατεβάσης,
 καὶ σὺ νερό κατέβασες τὸν κόσμον νὰ χαλάσης,
 κατέβασες καὶ μιὰ μηλιά, κι' ἀμπέλια φυτεμένα,
 κάνουν σταφύλι ροζακὸ καὶ τὸ κρασί μοσχᾶτο,
 5 τὸ πίνουν οἱ ἄντροι καὶ μεθοῦν, γυναῖκες καὶ λογιάζουν,
 τὸ πίνουν κ' οἱ μελαχροινές παιδι γιὰ νὰ μὴ κάνουν.
 "Ἄς τῷπινε ἡ μάννα μου, ἐμένα νὰ μὴ κάνῃ,
 σὰν μ' ἔκανε καὶ μ' ἔστειλε στὰ μακρυὰ στὰ ξένα.
 Ξένες πλένουν τὰ ροῦχά μου, ξένες τὰ σαπουνίζουν,
 10 ἀντὶ νερὸ ροδόστομο, ἀντὶς σαποῦνι μὸσχο,
 ἀντὶ στὸν ἥλιο στέγνωμα, στ' ἀστρὶ καὶ στὸ φεγγάρι.

*) Μεσαιωνικά Γράμματα. Τόμος Αος, Τεύχ. Βο, σελ. 167.